

Мистецько-педагогічне проєктування у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва

Новська Олена Рудольфівна¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: Novska.OR@pdpu.edu.ua

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-1396-4381>

Researcher ID: JDW-2721-2023

Ашихміна Наталія Віталіївна²

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: Ahykhmina.NV@pdpu.edu.ua

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-8843-5217>

Researcher ID: AAD-3868-2021

У статті розкрито метод мистецько-педагогічного проєктування в контексті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Актуальність дослідження ґрунтується на важливості оволодіння студентами в процесі навчання у закладі вищої освіти новітніми художньо-педагогічними технологіями. Метод проєктів визначається як поширений та актуальний у контексті педагогічної діяльності як такий, що розвиває здатність майбутніх учителів музичного мистецтва здійснювати проєктувальну діяльність за різними типами та предметними напрямками, здійснювати критичний аналіз різноманітного художнього матеріалу, самостійно опрацьовувати його, орієнтуватись у новітніх інформаційних та комунікаційних технологіях. Метою статті є розкриття сутності і змісту мистецько-педагогічного проєктування, аналіз його значення в системі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; розкриття специфіки мистецько-педагогічного проєктування в контексті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. У статті використано методи теоретичного дослідження: аналіз наукової літератури, узагальнення, систематизація практичного досвіду. Встановлено, що творчо зорієнтована проєктувальна діяльність сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти здатності до самостійного опанування науково-методичної та мистецькознавчої літератури, усвідомленої та критичної роботи з інформацією, розвиває мислення, зокрема й проєктувальне, сприяє особистісному і професійному розвитку, стимулює творчу активність розвиває емоційний інтелект у взаємодії із творами музичного мистецтва тощо. Обґрунтовано принципи мистецько-педагогічного проєктування.

Ключові слова: проєкт, метод проєктів, мистецько-педагогічне проєктування, мистецька освіта, фахова підготовка, підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва.

Вступ. Процес модернізації вітчизняної освіти актуалізує проблему підвищення якості професійної підготовки фахівців, що передбачає їхню здатність до впровадження різних інноваційних освітніх практик. Оновлення змісту професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та фахівців у галузі мистецької освіти у нашій країні відповідає вимогам Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (2014 р.), європейським Стратегіям модернізації вищої освіти (2010 р.), Концепції розвитку педагогічної освіти в Україні (2018 р.).

Готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до здійснення професійної діяльності на належному рівні залежить від оволодіння ними в процесі навчання у закладі вищої освіти новітніми мистецько-педагогічними технологіями, особливої уваги серед яких заслуговує метод проєктів. Наразі дуже актуальною є здатність майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва здійснювати проєктувальну діяльність за різними типами та предметними напрямками, здійснювати критичний аналіз різноманітного художнього матеріалу, самостійно опрацьовувати його, орієнтуватись у новітніх інформаційних та комунікаційних технологіях тощо. Ефективними в процесі навчання в закладі вищої

¹ кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

² кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри вокально-хорової підготовки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

освіти є проєктувальні педагогічні технології, спрямовані не стільки на набуття знань, скільки на формування практичних умінь, м'яких навичок, яким приділяється значна увага в сучасному освітньому полі.

Аналіз наукової літератури дає підстави стверджувати, що проблему використання методу проєктів в освітній діяльності досліджували зарубіжні та українські науковці. Засновниками методу проєктів є Дж. Дьюї та його послідовник В. Кілпатрик, які теоретично і методично обґрунтували метод проєкту як навчання дією (Dewey, 2013).

Метод проєкту в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва розглядається вченими в різних аспектах як засіб набуття професійної компетентності (Н. Білова, А. Растрігіна, М. Шевчук та ін.); чинник формування проєктувального досвіду і проєктувального мислення у процесі художньо-творчої діяльності (О. Горбенко, О. Новська, О. Реброва, Хе Цзінї та ін.); практико-орієнтована технологія організації освітньої діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва (О. Алексійчук, Лі Цзяці, Чжоу Є, О. Щолокова та інші.); ефективний метод викладання мистецтва в закладах загальної середньої освіти (Л. Кондратова, Л. Масол, Є. Миропольська та ін.).

Мета та завдання дослідження: визначити сутність і зміст мистецько-педагогічного проєктування, окреслити специфіку мистецько-педагогічного проєктування в контексті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, визначити принципи мистецько-педагогічного проєктування.

Результати дослідження. Натепер українське суспільство проходить крізь смугу складних соціокультурних трансформацій, які торкаються усіх без винятку аспектів його життєдіяльності. Реформи в країні зумовлені як внутрішніми імпульсами до створення демократичного середовища, так і загальносвітовими тенденціями переходу до нової, постіндустріальної фази життя. Глибокі зміни у суспільному, політичному, економічному житті країни створюють вплив і на розвиток системи вітчизняної освіти.

Сучасна освіта в Україні переживає часи глибинних трансформацій. Освітній процес, який раніше був орієнтований на набуття знань через накопичення інформації, поступово переходить до особистісно-орієнтованої, компетентісно спрямованої концепції набуття знань через практику і творчість. Відбувається поступова заміна традиційних лекційно-семінарських форм опанування основних і вибіркових компонентів освітніх програм на нові, актуальні, практико-орієнтовані форми організації освітньої діяльності, які враховують сучасний стан розвитку технологій, особливості сприйняття, мислення і розуміння молоді, а також наявних освітніх тренди.

Потужний потенціал методу проєкту полягає в організації навчання у процесі практичної діяльності, розвитку здатності оперувати набутими знаннями, вміннями та навичками у процесі розв'язання життєвих завдань, тобто використання проєктувальних технологій є засобом розвитку компетентностей і практичного досвіду здобувачів освіти (Хе Цзінї, Реброва, 2022).

На думку Н. Нагорної, проєктування акумулює в собі освітню, пізнавальну, перетворювальну, комунікативну, ігрову та творчу діяльність та має мету, методи та способи, сукупність яких дозволяє досягти високого результату (Нагорна, 2020). Таке визначення підкреслює інтегрований характер проєктування, що зумовлює поєднання різних видів активності, різних форм комунікації, різних типів сприймання і оброблення інформації тощо.

На думку науковців, педагогічне проєктування слід тлумачити як самостійну поліфункціональну педагогічну діяльність, «що зумовлює створення нових або перетворення наявних умов процесу виховання і навчання» (Брюханова, 2010). Таким чином, ми зосереджуємо увагу на полікомунікативному виховному характері проєктувальної діяльності, що впливає зі специфічних особливостей взаємодії учасників проєкту з іншими учасниками, з інформаційним простором, із викладачами тощо.

Педагогічне проєктування визначається як «специфічна творча діяльність, пов'язана із плануванням та реалізацією задуму». Проєктувальні технології спрямовані на розвиток об'єкта проєктування (педагогічний простір, педагогічна діяльність тощо), а також творчі трансформації та розвиток суб'єкта проєктування (Новська, 2015: 67). Таке розуміння методу проєкту підкреслює його розвивальну функцію. Розвивальний ефект методу проєкту відчувається у зростанні пізнавальної активності та зацікавленості здобувачів вищої освіти в дослідницькому підході до набуття знань. Упродовж систематичного використання проєктувальних технологій у здобувачів освіти формується умотивована готовність до перетворювальної діяльності (як у професійному, так і в особистісному розумінні). Учасники проєкту опановують варіативні, інтегровані види творчої активності, вчать працювати системно, вирішувати різні задачі, працювати у взаємодії з іншими, нести відповідальність, працювати з інноваційними інформаційно-комунікативними технологіями.

Окрім розвивальної функції проєктування в науковій літературі виокремлюються перетворювальна, дослідницька, аналітична, прогностична, організаційна функції. Остання реалізується в тому, що проєктування носить конкретний конструктивний, регламентований характер, унормоване у часі і спрямовується на досягнення і презентацію конкретного результату – проєкту. Така регламентованість і підпорядкованість спеціально розробленим алгоритмам відрізняє проєктування від

традиційного освітнього і творчого процесів, хоча проектування має ознаки і першого, і другого (Сгорова, 2021).

Використання методу проектів сприяє формуванню «високого рівня здібностей і наукових знань у перетворенні матерії, енергії й інформації в інтересах людського суспільства і природної сфери, з огляду на етичні норми», зазначає І. Шевченко. Авторка підкреслює, що саме можливість залучати здобувачів освіти до різних видів активності, результатом чого стає розширення світогляду, накопичення практичного життєвого досвіду, формування умінь креативно мислити, а також формулювати і досліджувати проблему, є цінністю методу проектів (Шевченко, 2010).

Метою методу проектів є розвиток самоосвітньої творчої активності здобувачів вищої освіти, адже в результаті творчої, перетворювальної практичної проектувальної діяльності виникає новий, унікальний продукт – проект – як відображення нових знань і вмінь учасників проектування (Сгорова, 2021).

У процесі проектування здобувачі освіти набувають досвіду:

- ставити мету, формулювати ідею, аналізувати необхідну для реалізації мети та ідеї інформацію;
- планувати покроково досягнення мети, розробляти план і дотримуватись його, залучати необхідну для роботи допомогу;

- використовувати мультимедійні технології;

- працювати в командах;

- знаходити незвичні, цікаві форми трансляції здобутої інформації тощо (Хе Цзінї, Реброва, 2022).

Як зауважує В. Лісовий, ученими виокремлюються певні принципи організації проектувальної діяльності, на які доцільно спиратися в освітньому процесі. :

- принцип особистісної спрямованості, який визначає центром проектувального процесу суб'єкт проектування, ураховуючи його інтереси, схильності, потреби, досвід;

- принцип саморозвитку, на основі якого проектувальна діяльність розглядається як система, що функціонує і розвивається динамічно, а її учасники у процесі проектування переживають особистісні і професійні перетворення;

- принцип діагностування, який «передбачає організацію постійного зворотного зв'язку, реалізацію вимірювального інструментарію, моніторинг функціонування системи на практиці», що дозволяє відстежити якісні зміни в системі та її учасниках;

- принцип цілісності, «що передбачає встановлення міцного взаємозв'язку між компонентами методичної системи, етапами її проектування та реалізації на практиці» (Лісовий, 2013). Урахування цих принципів стимулює підвищення ефективності впровадження методу проекту в освітній процес саме як чинника особистісного і професійного розвитку майбутніх фахівців.

Слід зауважити, що проектувальна діяльність використовується в різних галузях, і, відповідно, підготовка до використання методу проектів вимагає формування в майбутніх фахівців різних специфічних знань, практичних умінь, навичок, які можна віднести до складників фахової компетентності. Відповідно, у специфічних галузях проектування буде ґрунтуватися на додаткових, властивих саме цим галузям, принципах.

Характеристиками, що відрізняють проектування в галузі музичного мистецтва і мистецької педагогіки, є занурення в художньо-образний зміст творів музичного мистецтва, взаємодія з художніми емоціями, різними формами прояву музичного світу. При цьому проектування передбачає «застосування їх у різних видах освітньо-пізнавальної діяльності». При цьому, вказує Лі Цзяці, у проектувальній діяльності превалює інтелектуальне оброблення художньої інформації, «завдяки чому проектні вміння легко переносяться з однієї сфери діяльності в іншу» (Лі Цзяці, 2018: 41).

Важливим аспектом ефективної проектувальної діяльності в контексті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є накопичення відповідного досвіду. Так, у статті Хе Цзінї та О. Ребрової визначається сутність художньо-проектувального досвіду як «процес і результат накопичення і запам'ятовування знань та практичних умінь втілювати художньо-образну та смислову ідею в організаційну форму. При цьому, проект у такому розумінні визначається як певна подія, яка передбачає самопідготовку здобувачів освіти, виконання необхідних творчих завдань і досягнення конкретної проектувальної мети (Хе Цзінї, Реброва, 2022: 63). Таке розуміння проектувальної діяльності та формування відповідного досвіду стосується вже безпосередньо специфіки впровадження методу проектів у фахову підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва.

Проектувальна діяльність майбутніх фахівців у галузі музичної освіти, зокрема майбутніх учителів музичного мистецтва ґрунтується на досягненні означеної діяльності через призму мистецтва (як музичного, так і в інтеграції з різними видами), яка реалізується через художні образи, «завдяки чому художністю пронизана вся проектна діяльність фахівців» у галузі музичного мистецтва і музичної освіти (Лі Цзяці, 2018: 40). В якості специфіки мистецько-проектувальної діяльності доцільно розглядати саме те, що її основою є художній образ у різних його проявах. Об'єктивне художнє відображення суб'єктивних емоцій, вражень, ідей засобами художнього тексту робить мистецько-педагогічне проектування чинником творчої реалізації здобувачів освіти.

У мистецькій педагогіці, зокрема в музичній, проєктувальна діяльність пов'язана з плануванням результатів мистецького навчання, музичного розвитку та виховання у системі взаємодії викладач – здобувач освіти – мистецтво. Цією полікомунікативною художньою взаємодією зумовлена специфіка проєктування, оскільки не завжди можна з докладною точністю передбачити особливості впливу музичного мистецтва на здобувачів освіти. Складність пов'язана з такими чинниками:

а) музика за своєю природою емоційна;

б) в основі музичної діяльності лежить активне сприйняття музики, яке пронизує всі види музичної діяльності, зумовлюючи нерозривність єдності всього освітнього процесу;

в) основою діяльності фахівця у галузі музичного мистецтва є процес спілкування, в якому є місце для інтерпретації, натхнення та імпрровізації тощо.

Отже, мистецько-педагогічне проєктування, з одного боку, має риси проєктувальної діяльності, такі як спланованість, контрольованість, регламентованість дій, використання проєктувального алгоритму тощо, а з іншого – має ознаки творчої та художньої діяльності, що засвідчує відносний рівень регламентованості, носить суб'єктивний характер і має на меті творчу самореалізацію учасників проєктувального процесу.

Як зауважує Лі Цзяці, проєктна діяльність майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва має свою особливість, зумовлену специфікою фахових дисциплін. Дослідниця вважає, що метод проєкту слід застосовувати в інтелектуальному, інформаційному та методичному забезпеченні виконавсько-інтерпретаційного процесу, практичному застосуванні музичних творів, що вивчаються у подальшій професійній діяльності, самостійному творчому розвитку тощо (Лі Цзяці, 2018: 64).

У мистецько-педагогічному проєктуванні виокремлюється стратегія й тактика як об'єднувальна ланка у плануванні діяльності майбутнього фахівця в галузі музичного мистецтва. Розглянемо їх особливості. Почнемо з того, що саме проєктує майбутній педагог-музикант або вчитель музичного мистецтва. Основними у його стратегії є об'єкти проєктування, а саме, система музичного навчання, музично-педагогічний процес. Отже, розуміння ролі педагогічних ситуацій та їх можливого змістового наповнення дозволять педагогу-музиканту оклад спрогнозувати майбутню діяльність, сповнену творчими ідеями, новими образами, і, як результат, новими здобутками.

Важливим у мистецько-педагогічному проєктуванні є визначення провідної ідеї, яка б об'єднувала всю діяльність викладача та здобувачів освіти в систему, а також наявність провідної ланки, якою може стати сам здобувач, його здібності, потреби, пріоритети, інтереси, художньо-ціннісні орієнтири, схильності тощо. Означена ідея визначає стратегію реалізації мистецько-педагогічного проєкту.

Будь-яку стратегію забезпечує тактика, яку неможливо проєктувати без розгляду педагогічної ситуації у кожному конкретному мистецько-педагогічному кейсі. Тактика концентрує і демонструє всі переваги та недоліки системи в цілому. Так, якщо в результаті реалізації того чи того художньо-мистецького проєкту виникають конфліктні ситуації та їх кількість досить велика, це означає, що система є недосконалою. Отже, педагогічна ситуація, як складник педагогічного процесу, якою здійснюється управління всією педагогічною системою, виявляє ефективність функціонування цієї системи. І хоча зовні структура педагогічної ситуації досить проста, натомість, як слушно зауважує Н. Волкова, «ця простота оманлива» (Волкова, 1991: 67).

Наприклад, викладач проєктує педагогічну ситуацію для виявлення власної ініціативи майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва у координації зусиль щодо впровадження ідей художньо-мистецького проєкту. Такий проєкт вимагає організації різних видів комунікації в мистецько-освітньому просторі. Студентів потрібно об'єднати у проєктні групи. Групам надається завдання виконати проєкти на задану тему, презентуючи її інтеграцією різних видів мистецтв. Кожен студент має самостійно продумати ідею проєкту та обрати відповідні засоби мистецької виразності для її презентації. Крім того, учасники проєкту мають обрати собі партнера для виконання проєкту, прослухати інтерпретаційну версію іншого учасника та обговорити свою, домовитися щодо спільної роботи над презентацією. Надалі об'єднується вся група для пошуку підсумкової форми презентації мистецько-педагогічного проєкту.

Етап презентації проєкту не є завершальним у розумінні мистецько-педагогічної діяльності. Наступним етапом є етап рефлексії, який присвячується аналізу базових знань і вмінь, узагальненню набутого досвіду, важливого для впровадження методу проєкту в мистецько-освітній процес, обговоренню питань, які виникли в ході виконання проєкту. Цей етап реалізується у форматах дискусій, круглих столів тощо. Така форма роботи є цінною для рефлексії професійних змін, усвідомлення майбутніми фахівцями нового досвіду в якості учасника та організатора різних видів проєктів, узагальнення закономірностей проєктування і розширення світогляду.

У процесі мистецько-педагогічного проєктування здобувачам вищої освіти пропонується завдання, яке виявляє їхню здатність коригувати власну діяльність і діяльність команди впродовж роботи над проєктом. Наприклад, у межах такої роботи виокремлюється група здобувачів, якій надається музичний матеріал – ноти та текст вокального твору, ноти та текст хорového твору або інструментальні ноти, які потрібно розучити та презентувати, а також номери із завданнями. Наприклад,

один учасник демонструє музичний твір, готує учасників до досягнення художньо-образного змісту твору, другий, виконуючи роль тьютора, опрацьовує музичний твір командою за фрагментами, приділяючи увагу інтонації, штрихам, дикції, динаміці тощо, третій учасник працює над метро-ритмом, темпом, агогікою тощо, четвертий – знаходить художньо-ілюстративний матеріал, виконує функцію лектора, п'ятий – використовує необхідну техніку, монтує відеоряд тощо. Презентаційна діяльність, використання інтерактивних мультимедійних технологій, створення ілюстративного контенту, здійснення монтажу тощо є окремими формами творчої активності, необхідними для створення проекту.

Тематика проектів у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва залежить від дисциплін, уявленні яких використовується мистецько-педагогічне проектування. Наприклад, у процесі опанування дисциплін вокально-хорового циклу впроваджуються проекти, пов'язані з опрацюванням сучасних хорових або вокальних творів, визначенням специфічних особливостей академічної чи сучасної вокальної манери співу (наприклад, белтінг, йодль, субтон тощо), набуттям музично-слухового досвіду і накопиченням виконавсько-педагогічного репертуару.

У процесі вивчення дисциплін «Методика викладання музичного мистецтва» та «Методика викладання музично-виконавських дисциплін», а також у процесі виробничої практики в закладах загальної середньої освіти та позашкільних закладах освіти мистецького спрямування основна увага має приділятися саме вмінням майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва застосовувати інноваційні технології навчання, зокрема і метод проекту. Крім того, на другому (магістерському) рівні в процесі вивчення дисципліни «Теорія і методика підготовки мистецько-педагогічних проектів» здобувачі освіти опановують організацію проектної діяльності в закладі освіти, розробляють проекти від мети до результатів, обґрунтовують дидактичну, художньо-естетичну, драматургічну або розважальну концепції.

Також потужний культуротворчий і розвивальний потенціал мають кроскультурні проекти, особливо у випадку, коли в групі навчаються студенти-іноземці. Як зауважує Лі Цзяці, в межах таких проектів доцільно «проводити порівняльний аналіз музичної культури двох країн в одну і ту саму епоху; виявляти національні особливості в музиці різних народів» тощо (Лі Цзяці, 2018: 186).

Важливим є вплив методу проекту на активізацію мотивації до освітнього процесу майбутніх учителів музичного мистецтва. Активна самостійна, творча діяльність, яка ґрунтується на інтересах здобувачів, стимулює прагнення до творчої самореалізації у мистецько-освітньому процесі. Адже, як зазначає І. Шевченко, проектування «допомагає студентам усвідомлювати себе творцями своєї діяльності; посилює позитивну мотивацію навчання, оскільки проект обирається та реалізується на підставі власних інтересів, потреб та можливостей» (Шевченко, 2010). Проектування дозволяє навчитися формулювати мету і завдання, розробляти план і виконувати його в командній та індивідуальній роботі, мислити системно, діяти організовано, сміливо досліджувати і розкривати власні художньо-творчі ідеї, доводити власну думку, креативно діяти, розкривати свій потенціал, презентувати результати своєї роботи, обирати не загальновідоме, а цікаве й актуальне.

На основі такого бачення мистецько-педагогічного проектування в контексті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва вважаємо за доцільне виокремити специфічні принципи мистецько-педагогічного проектування, які концептуалізуються на основі урахування особливостей діяльності проектування саме в контексті мистецько-освітнього простору. Такими принципами вважаємо:

- принцип художньої полікомунікації, який ґрунтується на складній системі комунікативних дій міжособистісного і художньо-інтегрованого характеру в межах мистецько-освітнього процесу;
- принцип творчої самореалізації, що зумовлює розуміння мистецько-педагогічного проекту як засобу і форми творчого самовираження для кожного учасника;
- принцип художньої цілісності, який передбачає підпорядкування всіх складників проекту визначеній художній меті та ідеї;
- принцип емоційної залученості, що ґрунтується на розумінні музики як емоційної естетичної реальності й усвідомлення важливості художньо-емоційної взаємодії із музичним мистецтвом.

Висновки. Отже, підсумовуючи викладене, зазначимо, що метод проектів є корисною, продуктивною та актуальною альтернативою традиційним формам педагогічної взаємодії. Метод проекту – це засіб особистісного і професійного розвитку майбутніх фахівців. Проектувальна діяльність майбутніх учителів музичного мистецтва поєднує риси проектування (системність, спланованість, регламентованість) і риси художньо-творчої діяльності (занурення в художній образ, необхідність творчої свободи самовираження). Мистецько-педагогічне проектування є чинником формування важливих для майбутніх учителів музичного мистецтва знань, умінь, специфічного досвіду, комунікативних і самоорганізаційних навичок тощо. Окрім загальнопедагогічних принципів, мистецько-педагогічне проектування реалізує певні принципи, специфічні для музично-освітньої діяльності – принцип художньої полікомунікації, творчого саморозвитку, художньої цілісності, емоційної залученості тощо. Виокремлення змісту і ролі мистецько-педагогічного проектування в контексті фахової підготовки

майбутніх учителів музичного мистецтва спрямовує подальші наукові розвідки на розроблення методичного забезпечення означеної проблеми.

Література

- Брюханова Н. О. Основи педагогічного проектування в інженерно-педагогічній освіті: Монографія. Харків : НТМТ, 2010. 438 с.
- Волкова Н. В. Педагогіка: посібник. Київ, 1991. 455 с.
- Лі Цзяці. Методика формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі вивчення фахових дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Одеса, 2018. 237 с.
- Лісовий В. Педагогічне проектування та його роль у підготовці майбутнього фахівця-педагога. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття*: матеріали XIV Міжнар. Наук.-практ. інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький, 2013. С. 85-88.
- Новська О. Р. Методика самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2015. 234 с.
- Практика реалізації педагогічних проектів: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І. Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 112 с.
- Хе Цзінї, Реброва, О. Теоретична модель художньо-проектного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2022. Вип. 2 (139). С. 59-67.
- Шевченко І. Л. Педагогічне проектування та його складові. *Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки*, 2010. Вип. 91. С. 256-260.
- John Dewey .The Project Gutenberg E Book of Democracy and Education, 2008. URL:<http://www.gutenberg.org/files/852/852-h/852-h.htm>
- Nahorna N. O. Criteria and formation indicators of the project-technological competence of the future teachers of technologies in the process of studying the basics of design and modeling. *Nauka i studia*, 9 (211), 2020. P. 49–55.

Artistic and pedagogical design in professional training of future music teachers

Novska Olena³

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

Ashykhmina Nataliia⁴

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

The article describes the method of artistic and pedagogical design in the context of professional training of future music teachers. The relevance of the research is based on the importance of students mastering the latest artistic and pedagogical technologies in the process of studying at a higher education institution. The project method is defined as widespread and relevant in the context of pedagogical activity as one that develops the ability of future music teachers to carry out project activities of various types and subject areas, to carry out a critical analysis of various artistic material, to work on it independently, to navigate in the latest information and communication technologies. The purpose of the article is to reveal the essence and content of artistic and pedagogical design, to analyze its importance in the system of professional training of future music teachers; disclosure of the specifics of artistic and pedagogical design in the context of professional training of future music teachers. The article uses methods of theoretical research: analysis of scientific literature, generalization, systematization of practical experience. It has been established that creatively oriented design activity contributes to the formation of students of higher education, the ability to independently master scientific and methodological and artistic literature, aware and critical work with information, develops thinking, including project thinking, promotes personal and professional development, stimulates creative

³ PhD in Pedagogy (Candidate of Pedagogical Sciences), Associate Professor, Dean of the Faculty of Music and Choreography at the State institution "Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

⁴ PhD in Pedagogy (Candidate of Pedagogical Sciences), Associate Professor, Head of the Department of Vocal and Choral Training at the State institution "Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

activity, develops emotional intelligence through interaction with works of musical art, etc. The principles of artistic and pedagogical design are substantiated.

Keywords: project, project method, artistic and pedagogical design, art education, professional training, training of future music teachers.

References

Bryukhanova, N.O. (2010). *Osnovy pedahohichnoho proektuvannya v inzhenerno-pedahohichniy osviti [Fundamentals of pedagogical design in engineering and pedagogical education]*. Kharkiv: NTMT [in Ukrainian].

He, Jingyi, & Rebrova, O. (2022). Teoretychna model khudozhnyo-proiektualnoho dosvidu maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Theoretical model of artistic design experience of future music teachers]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrajinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Vol. 2 (139). P. 59-67. [in Ukrainian].

John Dewey. (2008). *The Project Gutenberg E Book of Democracy and Education*. URL:<http://www.gutenberg.org/files/852/852-h/852-h.htm>.

Li Tsyzi. (2018). *Metodyka formuvannya khudozhn'o-proyektynykh umin' maybutnikh uchyteliv muzyky v protsesi vyvchennya fakhovykh dystsyplin*. [The method of forming artistic and project skills of future music teachers in the process of studying professional disciplines]. Odesa. *Candidate's thesis*. [in Ukrainian].

Lisovyy, V. (2013). *Pedahohichne proektuvannya ta yoho rol' u pidhotovtsi maybutn'oho fakhivtsya-pedahoha*. [Pedagogical design and its role in the preparation of a future teacher specialist]. *XIV Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Problemy ta perspektyvy rozvytku nauky na pochatku tret'oho tysyacholittya» – The Ninth International Scientific and Practical Conference «Problems and prospects of the development of science at the beginning of the third millennium»*. Pereyaslav-Khmelnitskyi [in Ukrainian].

Nahorna, N.O. (2020). Criteria and formation indicators of the project-technological competence of the future teachers of technologies in the process of studying the basics of design and modeling. *Nauka i studia*, 9 (211). P. 49–55.

Novska, O. (2015). *Metodyka samoproektuvannya fakhovoho rozvytku studentiv mahistratury u protsesi muzychnoho navchannya v pedahohichnykh universytetakh* [Methods of self designing of professional development of graduate students during the music education in pedagogical university]. *Candidate's thesis*. [in Ukrainian].

Shevchenko, I.L. (2010). *Pedahohichne proektuvannya ta yoho skladovi*. [Pedagogical design and its components]. *Naukovi zapysky KDPU. Seriya: Pedahohichni nauky – Scientific notes of KDPU. Series: Pedagogical sciences*, 91, 256-60 [in Ukrainian].

Yehorova, I. (Eds.). (2021). *Praktyka realizatsiyi pedahohichnykh proektiv [The practice of implementing pedagogical projects]*. Ivano-Frankiv'sk. [in Ukrainian].

Volkova, N.V. (1991). *Pedahohika*. [Pedagogy]. Kyiv. [in Ukrainian].

Accepted: September 20, 2023

